

Børnemishandling i hjemmet

5,6 % af en børneårgang bliver fysisk mishandlet af deres forældre eller stedforældre

Af Jette Møllerhøj, Socialstyrelsen

FORSKNING

Det viser en rapport fra Det Nationale Forskningscenter for Velfærd (SFI), december 2010.

Fysisk mishandling defineres i undersøgelsen som grov vold: Fx spark, slag, kvælertag, brændemærker, forgiftninger eller at forældre udsætter barnet for ekstrem varme eller kulde. Det kan være sket enkelte gange eller systematisk over en lang periode.

SFI har interviewet 3000 25-årige om deres oplevelser med mishandling i barndommen. Resultatet er blevet sammenholdt med registerdata fra kommuner og hospitaler samt en stikprøve på 900 kommunale børnesager.

Konklusionen er, at mange tilfælde af børnemishandling foregår i det skjulte og aldrig bliver registreret af myndighederne, så barnet kan få hjælp.

Rapporten viser herudover bl.a., at:

- 5,6 % af en børneårgang bliver fysisk mishandlet af deres forældre eller stedforældre
- Mindre end hver femte af dem (ca. 1 %) bliver opdaget af kommunerne
- En væsentlig del af de børn, der udsættes for mishandling får ikke støtte fra hverken sundhedsvæsenet eller de sociale myndigheder
- Er behov for klare og systematiske procedurer for sager om børnemishandling eller mistanke herom

Rapporten omhandler også psykologisk mishandling, seksuelle overgreb og vanrøgt. I denne formidling af undersøgelsen på Vidensportalen er der især fokuseret på den grove fysiske børnemishandling.

Undersøgelsen er den første i en række af fire nye udgivelser fra SFI om vold mod børn.

Vil du vide mere?

Læs SFI rapport 10:30
Børnemishandling i hjemmet.

Delrapport 1, 2010

(<http://www.sfi.dk/>

Default.aspx?ID=4681&Action=1&NewsId=28

Målgruppe

Undersøgelsen omfatter børn og unge der har været udsat for fysisk mishandling af deres forældre eller stedforældre. Oplysninger om målgruppen indgår i undersøgelsen fra registre, børnesager og fra interviews med 25-årige.

Rapporten er relevant for beslutningstagere og fagpersoner, der arbejder med vold mod og mishandling af børn og unge.

Formål og baggrund

Formålet med rapporten har været at afdække omfanget af forældres mishandling af deres egne børn med særlig vægt på grov fysisk mishandling. Undersøgelsen er baseret på registerdata, en stikprøvegennemgang af 900 børnesager samt interviews med 3000 25-årige om deres barndom.

Når tallene fra de forskellige datamaterialer sammenlignes, giver det indblik i, hvor mange børn der ikke opdages af hverken kommunen eller skadestuen, selv om de har været udsat for børnemishandling.

Rapporten afdækker dermed også, hvorvidt børn, der har været udsat for børnemishandling, modtager sociale støtteforanstaltninger efter Servicelovens bestemmelser, herunder om der bliver fulgt op på, om volden ophører.

Baggrund

Rapporten er en del af et større projekt om vold mod børn og unge i Danmark. Der udgives i alt tre delrapporter og en afsluttende hovedrapport i forbindelse med projektet.

Denne første rapport er bestilt og finansieret af det daværende Socialministeriet. Indsamling og analyse af data fra forskningsregistre og børnesager er finansieret af det daværende Socialministeriet. Indsamling og analyse af interviewdata er finansieret af Det Frie Forskningsråd for Samfund og Erhverv.

Delrapport 2 er en spørgeskemaundersøgelse blandt 8. klasses elever, der viste, at hver 5. ung i 8. klasse er blevet udsat for fysisk vold mindst en gang af sin mor eller far i løbet af et år. [Læs mere i Vidensportalens artikel om rapporten](http://vidensportal.servicestyrelsen.dk/temaer/vold-i-hjemmet/forskning/hver-femte-ung-er-udsat-for-vold-fra-sine-foraeldre) (<http://vidensportal.servicestyrelsen.dk/temaer/vold-i-hjemmet/forskning/hver-femte-ung-er-udsat-for-vold-fra-sine-foraeldre>)

Delrapport 3 er en kvalitativ undersøgelse blandt fagfolk af praksis og barrierer for underretning af vold mod førskolebørn. [Læs mere i Vidensportalens artikel om rapporten](http://vidensportal.servicestyrelsen.dk/temaer/vold-i-hjemmet/forskning/vold-mod-forskoleborn) (<http://vidensportal.servicestyrelsen.dk/temaer/vold-i-hjemmet/forskning/vold-mod-forskoleborn>)

Læs sammenfatning af alle delrapporter i SFI-rapport 11:15: *Vold mod børn og unge. Hovedrapport.* (<http://www.sfi.dk/rapportoplysninger-4681.aspx?Action=1&NewsId=2986&PID=9267>)

Resultater

Undersøgelsen viser bl.a., at:

- 5, 6 % af en børneårgang bliver fysisk mishandlet af deres forældre eller stedforældre
- Mindre end hver femte af dem (ca. 1 %) bliver opdaget af kommunerne
- Kun 1,2 promille bliver opdaget i forbindelse med hospitalsbehandling
- Børn der udsættes for mishandling, oplever ofte flere typer mishandling
- En væsentlig del af de børn, der udsættes for mishandling får ikke støtte fra hverken sundhedsvæsenet eller de sociale myndigheder
- Størstedelen af de mishandlede børn får ikke personlige støtteforanstaltninger (jf. Serviceloven)
- Forældrene ikke får hjælp af de offentlige systemer til at ændre adfærd over for barnet
- Kommunerne følger ikke op på, om volden er ophørt

Mishandling har langtrækkende konsekvenser

Unge der har været udsat for børnemishandling har i forhold til deres jævnaldrende:

- Fem gange større risiko for at have posttraumatiske stressreaktioner som 25-årige
- Seks gange større risiko for at have selvmordsovervejelser

Mangelfuld koordinering

Undersøgelsens resultater peger på, at der:

- Er behov for tværfaglig indsats
- Mangler koordinering mellem sundhedssektoren og socialsektoren
- Er behov for klare og systematiske procedurer for sager om børnemishandling eller mistanke herom
- Ikke er nok overvågning af, om mishandlingerne fortsætter, efter der er iværksat en kommunal indsats

Fremgangsmåde, metode og teori

Rapporten behandler følgende aspekter:

- Omfanget af børnemishandling
- Omfanget af fysisk mishandling

- Kort- og langvarige konsekvenser af børnemishandling
- Støtteforanstaltninger til udsatte børn og unge

Definition

Fysisk mishandling eller 'battered child syndrome' er i undersøgelsen defineret som *en særlig grov form for vold, der resulterer i fysisk skade eller risiko for fysisk skade forvoldt af forældre eller stedforældre.*

Data og design

Undersøgelsen er baseret på interviews med 3000 25-årige. De blev spurgt om deres oplevelser med mishandling i barndommen. Resultatet er blevet sammenholdt med registerdata fra perioden 1994-2006 fra kommuner og hospitaler. Der er endvidere lavet stikprøve på 900 kommunale børnesager.

Registerdata er hentet fra landspatientregistret, Børn- og unge-registret, Befolkningsstatistikregistret samt Dødsårsagsstatistikregistret fra perioden 1994 - 2006.

Metodiske vanskeligheder og mørketal

Det er vanskeligt at afdække, hvor mange børn og unge, der i løbet af barndommen er udsat for børnemishandling. Resultater af sådanne undersøgelser vil være præget af den anvendte definition af børnemishandling og spørgemetoder.

I denne undersøgelse har man forsøgt at indkredse mørketal, dvs. de ikke registrerede tilfælde af børnemishandling, ved at sammenholde registerdata med oplysninger fra interviews med de unge selv.

Perspektivering og anbefaling

Undersøgelsen peger på, at der er behov for:

- Procedurer i sundhedssektoren, der sikrer, at de sociale myndigheder får underretning om alle børnemishandlingsager
- Klare procedurer for, hvad sagsbehandlere eller andre professionelle skal gøre, når der opstår mistanke om mishandling
- Systematisk opfølgning, der kan hindre gentagelse af mishandlingerne

Monitorering

I Danmark findes ikke en løbende monitorering og central registrering af børnemishandling fx i en national database. Det gør det vanskeligt at følge

udviklingen over tid. Det betyder endvidere, at det er vanskeligt at følge, hvorvidt de samfundsmæssige tiltag, der iværksættes, er med til at reducere omfanget af børnemishandling.

Mere Viden

[SISO - Videnscenter for sociale indsatser ved vold og seksuelle overgreb mod børn](http://www.socialstyrelsen.dk/viso) (<http://www.socialstyrelsen.dk/viso>)

[SISO's Inspirationskatalog til udarbejdelse af skriftligt kommunalt beredskab](http://shop.socialstyrelsen.dk/products/seksuelle-overgreb-og-fysisk-psykisk-vold) (<http://shop.socialstyrelsen.dk/products/seksuelle-overgreb-og-fysisk-psykisk-vold>)

[LOKK](http://www.lokk.dk/) (<http://www.lokk.dk/>)

[Børnerådet](http://www.boerneraadet.dk/) (<http://www.boerneraadet.dk/>)

[Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress](http://www.nkvts.no/Pages/Index.aspx) (<http://www.nkvts.no/Pages/Index.aspx>)

Printet: 26.08.2013

Publiceret: 26.08.2013

Sidst opdateret: 26.08.2013 kl. 10:55

Socialstyrelsen
Edisonsvej 18. 1.
5000 Odense C

Telefon: 72 42 37 00
info@socialstyrelsen.dk

EAN-nr.: 5798000354838
CVR-nr.: 26144698